

Min svärfar Calle

Carl Gunnar Lindqvist 1888 - 1980

Från sommaren 1964 hade jag sällskap med en blivande sjuksköterska, Birgitta Lindqvist. Det blev mer än så och när detta skrives har vi varit gifta i 53 år. Troligen på hösten 1964 träffar jag mina blivande svärföräldrar Ellen och Calle Lindqvist på Zederslundsgatan i Motala. Ellen var tunn och inte särskilt stark men Calle var fortsatt i sina krafts dagar och jag kunde inte förstå varför han inte hade något arbete. Han var 76 år visade det sig och hade varit pensionerad i 13 år. Självt är jag 77 när jag skriver detta och har varit pensionär i 17 år. Calle blev 92 år och jag fick uppleva denna hedersman i många år. Han var lugn och trygg, företagsam in i det sista. Vår son Björn fick en morfar i 11 år som formade hans respekt och intresse för gamla.

Barndom

Calle föddes 1888-07-25 (Jakobsdagen och Spaniens nationaldag !) i Karlskrona Amiralitetsförsamling. Han döptes tre dagar senare till Carl Gunnar Lindqvist. Han blev då nummer 3 i en syskonskara med föräldrar 1:a klassens sjöman Axel Edvard Lindqvist och Emelie Maria född Svensson. Prästen Bergelin döpte och dopvittnen var Kronotimmermannen P. Berggrens hustru Kerstin Johansdotter Hillgren (halvmoster) och Matrosdottern Carolina Lindqvist (faster).

Carl* Johan Lindqvist Född 1825-01-06. Död 1899-10-02. 1:a kl. sjöman, Stormastkorpral, Flaggstyrman	Gift 1854-02-06	Dorothea* Bernhardina Petterson Född 1831-07-10. Död 1911-08-22.
Axel Edvard Lindqvist Född 1858-05-22 i Karlskrona Amiralitetsförsamling (K). Död 1942-12-26 i Karlskrona Amiralitetsförsamling (K). Tamburmajor, 1:a kl. sjöman, Underofficer av 2 gr.		
Gift 1884-09-13 i Karlskrona Amiralitetsförsamling (K).	Emmelie Marie* Svensson ▲ Född 1858-07-20. Död 1953-07-18.	
Axel Magnus* Lindqvist Född 1884-10-19 i Karlskrona Amiralitetsförsamling (K). Död 1969-11-20 i Karlskrona stadsförsamling (K). ▶		
Ruth* Marie Elisabeth Lindqvist Född 1887-01-06 i Karlskrona Amiralitetsförsamling (K). Död 1929-06-22 i Karlskrona Amiralitetsförsamling (K).		
Carl* Gunnar* Lindqvist Född 1888-07-25 i Björkholmen, Karlskrona Amiralitetsförsamling (K). Död 1980-11-21 i Motala (E). ▶		
Sven Arvid* Lindqvist Född 1892-07-09 i Karlskrona Amiralitetsförsamling (K). Död 1910-02-12 i Kungliga Karlskrona amiralitetsförsamling (K).		
Dödfödd Lindqvist Född 1892-07-09 i Karlskrona Amiralitetsförsamling (K). Död 1892-07-09 i Karlskrona Amiralitetsförsamling (K).		
Maja* Viola Lindqvist Född 1902-02-18 i Karlskrona Amiralitetsförsamling (K). Död 1947-02-18 i Lunds domkyrkoförsamling (M). ▶		

Calle växte upp på Björkholmen i Karlskrona. Familjen bodde när Calle föds på Hantverkargatan 27 men flyttar snart till Björkholmen och Krister-Hornsgatan 4 och efter ytterligare två år till Pukesgatan 4B där föräldrarna bodde till 1942. I hemmet hade Calle tilltalsnamnet "Gunnar" medan han troligen i yrkeslivet och för mig fick heta "Calle".

Björkholmen år 2020

Från Calles barndom finns knappast någon tradition eller information. När han är 4 år föds ytterligare en bror kallad Arvid som skulle blivit tvilling om bägge överlevt. Först när Calle är 13 år föds system Maja som kom att stå Calle nära.

En egenhet med kyrkobokföringen i Karlskrona Amiralitetsförsamling är att alla personer är sorterade efter sin roll i Flottan och vilket kompani, grad eller hantverk de tillhörde. Därför går det inte att få fram var man bodde i staden. De uppgifter jag har är muntliga från Calle med osäker kronologi.

En episod, troligen från denna tid, som Calle berättade var att han sökte jobb vid Karlskrona-Tidningens tryckeri. Där fastnade han i en tryckpress och skadade ett finger svårt. Det blev kort karriär där.

I januari 1906 är Calle inte längre skriven i hemmet på Pukesgatan. Under hela 1906 är han skriven som "Praktiserare" Nr 1636 vid Torped-Departementet. Därefter vid 1:a Hantverkskompaniet som Nr 121. När han nått graden 1:a klassens Sjöman (troligen efter 1908 eller kanske senare) läste han fysik och matematik vid Underbefälsskolan i Karlskrona. Matematikbok och övningsbok finns bevarade hos min son Björn.

Ungkarlstiden

Jag gjorde många försök att få Calle att berätta om sin ungdomstid. Hans dotter Birgitta hade inte hört något alls från tiden före att Ellen kom in i hans liv 1939. Men Calle var inte villig att berätta.

Han var inte lycklig med minnena från denna tid verkade det.

Några få muntliga uppgifter från Calle finns för denna tid. Troligen 1909 var Calle på båten Tapperheten på resa i Östersjön och angöring i Saltsjöbaden. Han sade sig då ha tagit tillfället och gått till fots ända in till norra Stockholm och besökt farmor Dorotea och två fastrar. De hade flyttat dit 1905. Han bjöds på "kalla makaroner"! Mässingstallrikar vi ärvt skall komma från resa till Konstantinopel 1910. 1912 var han på resa med pansarbåten Tor till S:t Petersburg, Riga och Reval. 1912 också till Stettin med ångslup på Oder till Berlin. När vi var på semester på Madeira angav Calle att han varit i Funchal 1912.

Vid ett tillfälle berättade Calle att han varit och sökt jobb (oklart när) hos Thulinverken i Landskrona. Där startade utveckling och produktion av flygplan 1912-1920. 1917 hade man 200 anställda och 1919 var man 900 arbetare. Verksamheten gick i konkurs 1920 och rekonstruerades som bilfabrik.

Flygplan Thulin D med första flygning 1915

Detta var nog ett försök att lämna den militära verksamheten till förmån för civil teknisk verksamhet. Men det misslyckades. Jag fick intrycket att han var besviken även vid hög ålder.

Från 1913 - 1924 är han åter skriven vid Torped-Departementet som Nr 1654. Här finns antecknat att han bevistade husförhör i stort sett varje år. Värnpliktsnummer F403 12/13 finns angivet vid denna tid.

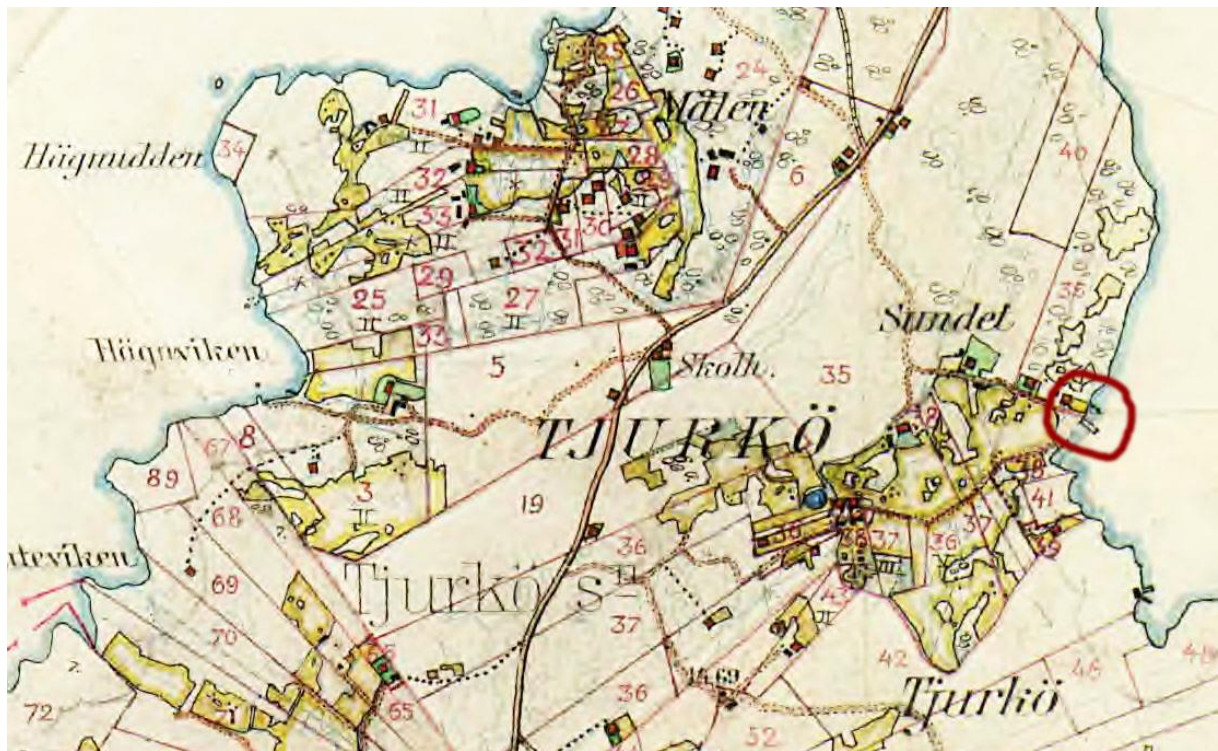
Från tiden 1924 till 1939 finns mycket litet information om Calles liv.

Calle arbetar hela yrkeslivet vid Torpedverkstaden som till 1941 fanns i Karlskrona.

Bild på Torpetverkstadens personal, troligen från slutet av 1920-talet. Totalt 51 män. Calle vid gul prick.

I mitten av 1930-talet köper Calle ett litet fiskartorp på Tjurkö. Detta rustas upp och där anläggs också en stor stenbrygga som det finns foto på. Här får han hjälp av systemn Majas man Allan Jansson. Allan och Maja gifte sig 1935 men skilde sig 1944 då Allan funnit en ny kärlek när han låg på sanatorium för tuberkulos. De gifte sig samma år och fick en dotter 1945. Maja var Calles lillasyster som han älskade. Jag tror att Allan och Calle var mycket goda vänner. Majas öde smärtade Calle. Det hände att Calle kallade mig "Allan" vilket han skämdes för. Det är den klassiska fel-associationen mellan generationer t.ex. från systems make till i.st. dotters make. Självt har jag svårt att skilja på namnen på min bror Börje och min son Björn. Calle köpte även en klinkbyggd ekskuta som sades ha varit 6 m för till akter. Alla dessa investeringar fick lov att lämnas 1941.

Karta från 1919. Vi gissar att torpet låg vid röda ringen vid det som kallas Djupasund.

Från koloniseringen på Tjurkö finns märkligt nog en hel sekvens halvdåliga fotografier (16 st) i behåll. Dessa har jag skannat och lyckats få användbara. De ger en uppfattning om hur där förbättrades och hur läget av stugan var. Det är svårt att tolka läget. Husets förstuga vätter troligen mot öster efter hur skuggorna faller. Gissningen ovan är troligen fel. Men deras kustlinje borde ligga mot öster.

Troligen snart efter inköpet. Det är vår och det skall bli potatisland. Från vänster mor Marie, troligen syster Maja, Calle och fader Axel.

Rast från potatislandet. Huset ännu i "ursprungligt skick". Möblemang endast två pinnstolar.

Calle och Allan bygger ny stenbrygga till båten.

Taket behövde förbättras. Närmast fader Axel, ovan Allan och Calle.

Syster Maja vid den färdiga bryggan.

Hela huset har tegeltak. Högsommar med prästkragar. Okänd gumma.

Tegeltak också på denna sida och över kallkällaren. Okänd ung kvinna.

Grannar på besök? Ny utemöbel. Främre raden syster Maja, moder Marie, fader Axel och Calle.

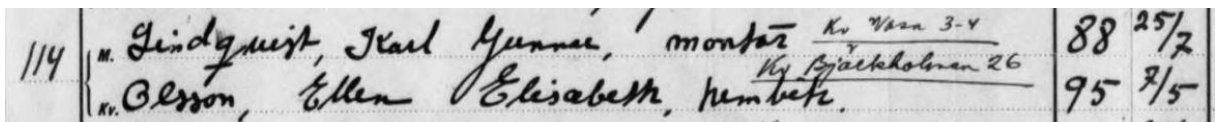

Rast i gröngräset. Höst med äpplen i träd. Från vänster mor Marie, syster Maja, Calle och Axel.

Äktenskap

Calle hade en arbetskamrat Karl August Hjalmar Jönsson (1888-1971) som bodde i Rödeby gift med Anna Olivia Larsson (1898-1989). Vid en fest hos Karl och Anna 1936 (så mindes Calle) träffas Calle och hans blivande hustru Ellen Elisabeth Olsson (1895-1973) för första gången. (För denna utredning har jag skrivit ett eget dokument : "Johan "John" Larssons ursprung".) Ellen hade en syster Olga som var gift i Amerika med denne Johan Ludvig Larsson (1889-1970). John var bror till Anna och Karl var kusin till Ellen. (Hänger ni med?) Jag har funnit att på hösten 1935 är Olga och John tillbaka till fäderneslandet och då tror jag det blir fest i Berghem i Rödeby hos Anna och Karl. Calle mindes troligen lite fel på år.

1939-10-14 vigs montören Karl Gunnar Lindqvist och hembiträdet Ellen Elisabeth Olsson i Karlskrona Amiralitetsförsamling av prästen Offerman.

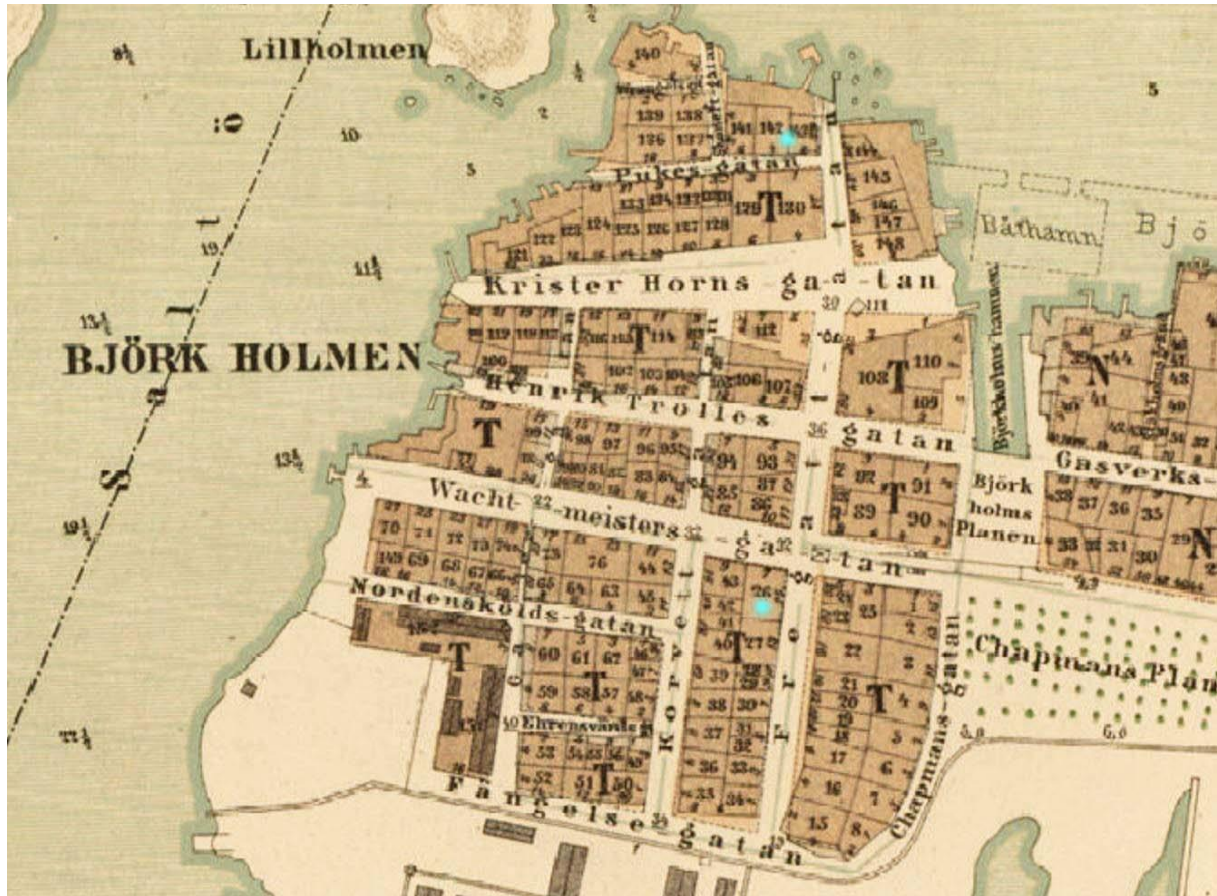
Calle anges här ha adressen kvarteret Wasa 3-4 (på Björkholmen) och Ellen kvarteret Björkholmen 26. Calle är 51 år och Ellen 44. Man väntar sig inte att det skall bli barn i äktenskapet då.

Men under sker! 1940-08-16 föds en dotter Birgitta Maria Elisabeth Lindqvist. Calle och Ellen anges då vara boende på Björkholmen 12 i Karlskrona. Förlossningen berättas varit krisig och det blir akut kejsarsnitt. Modern blir svag men dottern välartad. Dop 1940-10-05 av prästen Offerman i Amiralitetsförsamlingen med Ellens syster Sigrid som dopvitne.

Familjeliv i Karlskrona

Enligt 1940 års folkräkning är den lilla familjen boende på Björkholmen 26 i Karlskrona. Ingen gatuadress är angiven. Men av kartan nedan kan man ana att det är ett hus på Fregattgatan inte långt från Pukesgatan 4B där Calles föräldrar fortsatt bor (blå prickar).

Krig och flytt till Motala

Torpedverkstaden i Karlskrona (CTV) ansågs när andra världskriget börjat vara ostrategiskt placerad. Det beslutades att hela verksamheten skulle flyttas in i landet och till Motala. Cirka 400 personer, anställda och deras familjer, skulle flytta. Det byggdes hus på Storgatan och Drottninggatan. Under 1941 kom den omfattande flyttningen igång.

Detta var ett omskakande beslut för blekingar som i generationer bott i och omkring Karlskrona med nära till saltvatten. I Inflyttade 1941 i Motala Stadsförsamling har jag räknat till 445 män, kvinnor och barn inflyttade från Karlskrona och några församlingar i närheten.

Calle med sin lilla familj och med sina åldriga föräldrar kvar i Karlskrona ställdes inför svåra prövningar. Ellen hade många syskon och syskonbarn kvar i Karlskrona. Fiskartorpet och båten på Tjurkö måste säljas billigt.

1941-05-07 blir familjen inskriven i Motala Stadsförsamling med adress Storgatan 25.

I juni 1941 dör Ellens äldsta syster Hilma. Då är den lilla familjen åter i Karlskrona och besöker också stugan på Tjurkö. Detta bevisas av några foton jag funnit.

1941 Tjurkö

Kanske Tjurkö 1942

Jag anar att Calle inte sålde fiskartorpet på Tjurkö förrän kanske 1943. Det fanns nog ett hopp om att flytta åter till Karlskrona.

Familjelycka c:a 1943

Motala blir permanent

Patrullgatan c:a 1948

Familjen bodde fram till 1948 på Storgatan 25. Då gavs möjligheten att i nybyggda stadsdelen Råssnäs köpa ett egna hem. Där hade med statligt bidrag uppförts ett antal mindre villor för CTV-anställda. Familjen flyttade in på Patrullgatan 7. Birgitta tror att köpesumman var 25000 kr.

Calle arbetade på CTV fram till 63 års ålder 1951. När jag träffar honom och tycker att han borde vara i arbete hade han varit pensionär i 13 år.

Som pensionär odlade Calle mycket i trädgården på Råssnäs. Ellen orkade inte ta hand om skörden i den utsträckning som hon önskade. 1958 såldes villan och de flyttade till en lägenhet på Sjögatan 12B.

Dottern Birgitta gifter sig

Birgitta och jag gifter oss 1967-04-14 i Linköpings Missionskyrka. Calle bjöd på bröllopsmiddag i Frimurarhotellet. Huvudrätt var snöripa. Det var en liten sammankomst med Calle och Ellen, mina föräldrar och min mormor Judit.

Först bor jag och Birgitta i stadsdelen Åbylund i Linköping. Där föds 1969-12-14 vår son Björn. Vi bosätter oss på våren 1970 i den f.d. lanthandeln i Fettjestad, Gammalkil, på våren 1970. Björn döps 1970-05-24 och då blir det släktsamling i Fettjestad.

Från vänster Ernfrid, Ingeborg, Birgitta, Björn, Ellen och Calle.

Ellen dör 1973

På våren 1973 hade jag slutfört ombyggnaden av en engelsk Dodge-skåpbil till campingbil. Vår lilla familj kommer iväg från Linköping 25/5 med målet att resa genom Tyskland och vidare genom Tjeckoslovakien, Polen och hem via DDR. (Det finns renskriven resedagbok med filnamn "1973DDR.doc".) Den 30/5 åker vi in i en liten by Wollbrandshausen nära Göttingen och nära Tjeckiska gränsen. Under genomfarten av byn åker jag långsamt bakom kor på hemväg för natten. Kopplingspedalen slutar fungera. Jag kan bara köra på den växel som ligger i. Vi blir kvar här över natten och campar vid fotbollsplanen. Vi får hjälp nästa dag på en verkstad, modell smedja. En man åker in till Göttingen och hittar ersättningen för den packning som i kopplingshydrauliken hade gått sönder. Man hade nog aldrig sett en engelsk Dodge-skåpbil förut.

Den 31/5 åker vi vidare mot Göttingen och Bayreut. Vad vi först nästan 14 dagar senare får vetskap om är att Calle blir änking då Ellen dör denna dag. Innan Tjeckoslovakien kom vi inte oss för att ringa Calle. Jag hade onda aningar och vi var i Prag inne på telefonstationen och väntade i 2 timmar på att de troligen skulle finna en tolk för att övervaka vårt samtal med Calle. De fann ingen tolk och det blev inget samtal.

Ellen dör den 31/5 i sin säng hemma. Calle är ensam om situationen och får dessutom besök av polis. Han låter efterlysa oss via svensk radio som vi inte lyssnar på. Detta är långt före mobiltelefoner. Först när vi kommer till Ystad, troligen 11/6, ringer vi Calle och får veta vad som hänt.

Calle som änkling

Trots sina 85 år skötte Calle sitt hushåll som änkling helt självständigt. Han köpte kokbok och lagade mat. T.ex. gjorde han kåldolmar, en hel bakplåt, som han hade mat av i en vecka och vi fick del av det också. Enda hjälp han hade, mig veterligt, var att Birgitta åkte till honom när det var dags i tvättstugan.

Calle vårdade sina vänner och bekanta i Motala livet ut. Han gick regelbundet till kyrkan i Motala. Han blev också kyrkvärd där.

Calle var med oss på två utlandsresor. Båda var charterresor. I april 1976 var vi en vecka på Madeira och bodde i ett hotell i västra delen av Funchal. Här var vi och åkte släde vilket Calle sade sig ha gjort redan 1912.

I juli 1978 åker vi gemensamt till Algarve-kusten i Portugal och bor med strandvvy i Praia da Rocha. Calle älskade havet. Han vandrade fram och åter i bränningarna och njöt. Vid ett tillfälle var jag nära och Calle blev plötsligt ung igen och dök i en våg. Han kom inte upp igen utan min hjälp. Han skämdes för sitt tilltag. Han skulle fylla 90 till sommaren!

Calle fyller 90 år på sommaren 1978. Vi arrangerade en middag för honom och hans närmaste vänner från Motala på Lavendelvägen 26.

Mor Ingeborg fyller 60 år 1979. Då är det samling i Krontorp, Mariestad, och Calle är med. Där blir det några släktfoton.

Birgitta fyller 40 år i augusti 1980. Då är det åter släkträff och då tar jag mitt sista fotografi på Calle, halvt blundande.

Calle insjuknar på hösten 1980. Innan dess har han aldrig varit inlagd på sjukhus. Men det blir en dryg vecka på Motala Sjukhus innan han går bort 1980-11-21.

Han och Ellen är begravda på Motala griftegård.

Original	2021-07-21
Senaste revision	2023-03-13